

СИСТЕМА ОБЛІКУ ОБ'ЄКТІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ У МЕДИЧНОМУ ЗАКЛАДІ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

*Шульгін А. В., студ. (гр. БС-93, ФБМІ КПІ ім. Ігоря Сікорського);
Корнієнко Г. А., ст. вик. (каф. БМК КПІ ім. Ігоря Сікорського);
Демчук Г. В., к.т.н., доц. (каф. ОППЦБ КПІ ім. Ігоря Сікорського)*

Анотація. У статті розглянуто основні аспекти цивільного захисту населення у медичному закладі під час воєнного стану. Проаналізовано доцільність та ефективність захисних споруд, пакет документів щодо обліку об'єктів цивільного захисту у медичному закладі.

Ключові слова: воєнний стан, загрози, цивільний захист, укриття.

Abstract. The article examines the main aspects of civil defense for the population in a medical facility during a state of war. The feasibility and effectiveness of bomb shelters and a package of documents regarding the protection of objects in a medical facility have been analyzed.

Keywords: martial law, threats, civil protection, shelter.

Вступ. Наявність об'єктів цивільного захисту стало особливо актуальним на сучасних умовах України через активні бойові дії та збільшення загрози обстрілів цивільних споруд. Медичні заклади є одними з найбільш вразливих об'єктів під час війни, тому важливо мати розгалужену систему об'єктів цивільного захисту, яка забезпечить безпеку медичного персоналу та пацієнтів в разі повномасштабного вторгнення. В цій статті будуть розглянуті аспекти розробки та впровадження такої системи у медичному закладі для забезпечення безпеки в разі воєнного стану [1].

Аналіз стану питання. Під час воєнного стану та усіх загроз – ця тема особливо актуальна. Стаття надасть читачам рекомендації щодо розробки та впровадження системи цивільного захисту у медичних закладах з метою забезпечення безпеки медичного персоналу та пацієнтів під час воєнного конфлікту.

Мета. Метою даної статті є дослідження системи обліку об'єктів цивільного захисту у медичному закладі, а також оцінка її ефективності в умовах повномасштабного вторгнення в Україну.

Методики, матеріали та результати досліджень. Для дослідження системи обліку об'єктів цивільного захисту у медичному закладі були використані методи аналізу документів та інформації, спостереження, опитування медичного персоналу та аналіз статистичних даних щодо безпеки медичних закладів в умовах воєнного конфлікту. Основні загрози, що можуть виникнути у медичних закладах в умовах воєнного конфлікту, включають:

- обстріли та бомбардування;
- нестача медичного обладнання та засобів захисту;
- переривання поставок медичних засобів та лікарських препаратів;

- відсутність ресурсів [2].

Під час війни на сході України з 2014 року, було зафіксовано наступні статистичні дані щодо впливу воєнного конфлікту на медичні заклади:

- за даними Міжнародного комітету Червоного Хреста, з 2014 року в Україні було зафіксовано 194 обстріли медичних закладів та більше 50 прямих атак на медичний персонал, що призвело до загибелі 18 медиків та поранення 37;[3]

- за даними Державного агентства з лікарських засобів та контролю за наркотиками України, на початку війни, було виявлено значну нестачу медичних засобів захисту, таких як маски та рукавички, що було пов'язано з перериванням поставок;[4]

- за даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, відсутність необхідних ресурсів, таких як електроенергія та вода, ускладнює роботу медичних закладів, а також відсутність лікарських засобів та медичного обладнання веде до погіршення стану здоров'я та смертності серед населення [5].

За умов воєнного конфлікту, основні загрози, що виникають у медичних закладах, можна охарактеризувати за різними рівнями загроз.

На фізичному рівні загроз з'являється небезпека для безпеки медичного персоналу та пацієнтів через обстріли та бомбардування, що може призвести до руйнування будівель, обладнання, поранень та смерті.

На технічному рівні загроз може виникнути нестача медичного обладнання та засобів захисту, що може вплинути на якість медичної допомоги та погіршити стан здоров'я пацієнтів, а також переривання поставок медичних засобів та лікарських препаратів, яке може ускладнити лікування та реабілітацію.

На організаційному рівні загроз можливі перешкоди в нормальній роботі медичних закладів через недостатність води, електроенергії та інших ресурсів.

На санітарно-епідеміологічному рівні загроз можливе поширення інфекційних захворювань та епідемій через погіршення санітарно-епідемічної ситуації та недостатню доступність медичної допомоги. Основні проблеми цієї загрози включають наступне: поширення інфекційних захворювань, забруднення водних джерел та повітря, недостатня гігієна, нестача медичних засобів, пил.

Укриття та їх специфіка

Однією з можливих заходів захисту медичного персоналу та пацієнтів в умовах воєнного конфлікту є влаштування сховищ та укриттів. Сховища - це спеціальні приміщення, стіни та дах яких здатні витримувати вибухи бомб та снарядів. Укриття - це земляні заглиблення, стіни яких покриті бетоном, а доступ до них забезпечується через кілька входів.

Існують різні види сховищ та укриттів. Наприклад, мобільні сховища можуть бути встановлені на майданчиках біля медичних закладів або на вулицях, щоб забезпечити швидкий доступ до них у разі потреби. Стаціонарні сховища та укриття, як правило, будуються на території медичних закладів та забезпечують довгостроковий захист.

Також, є сховища та укриття підземного типу, які мають більшу стійкість до

вибухів. Їх зазвичай будують на значній глибині під землею. Однак, підземні сховища та укриття можуть бути менш доступними та менш комфортними для перебування людей на довгі періоди [6].

У будь-якому випадку, забезпечення безпеки та захисту медичного персоналу та пацієнтів в умовах воєнного конфлікту є критично важливою задачею, і наявність сховищ та укриттів може допомогти забезпечити цей захист (таблиця 1).

Таблиця 1

Види сховищ за характеристиками

Характеристика	Підземне сховище	Наземне сховище	Мобільне сховище
Розташування	Під землею	На землі	Переміщуване
Місткість	Від кількох десятків до кількох тисяч людей	Залежить від розміру та конструкції	Залежить від розміру та конструкції
Захист від ударної хвилі	Захищає від ударної хвилі та руйнування	Обмежена захистом від ударної хвилі	Обмежена захистом від ударної хвилі
Захист від радіації	Захищає від радіації	Обмежений захист від радіації	Обмежений захист від радіації
Захист від отруйних речовин	Захищає від отруйних речовин	Обмежений захист від отруйних речовин	Обмежений захист від отруйних речовин
Вентиляція	Примусова вентиляція з очищенням повітря	Вентиляція з очищенням повітря	Примусова вентиляція з очищенням повітря
Обладнання	Освітлення, водопостачання, системи охорони життя	Обмежене обладнання	Обмежене обладнання
Використання	Постійне бомбосховище для цивільного населення	Для зберігання матеріалів, обладнання, зберігання військової техніки	Для перевезення людей та обладнання в зону надзвичайної ситуації

Укриття можуть стати проблемою для медичних закладів в умовах воєнного

конфлікту, особливо якщо вони знаходяться поблизу. По-перше, збройні вибухи можуть стати причиною пожежі, що призведе до знищення медичного обладнання та лікарських препаратів. По-друге, наявність укритій може створити ризик для медичного персоналу та пацієнтів у разі їхнього вибуху або нападу на об'єкт.

Для вирішення цих проблем необхідно приймати ряд заходів. По-перше, медичні заклади повинні бути розміщені віддалено від укритій та інших вибухонебезпечних об'єктів. По-друге, медичні заклади повинні мати плани евакуації та рятування у разі виникнення небезпеки. По-третє, необхідно проводити регулярну перевірку медичних закладів на наявність пошкоджень та ознак пожежі, а також регулярно підтримувати системи безпеки та протипожежного захисту в хорошому стані.

Для зменшення ризику для медичного персоналу та пацієнтів у разі вибухів бомбосховищ можна проводити соціально-психологічну роботу з мешканцями та персоналом, спрямовану на попередження паніки та правильну поведінку у разі небезпеки.

Отже, необхідно планувати та проводити дії з метою зменшення ризику виникнення проблем з укриттями, сховищами та іншими вибухонебезпечними об'єктами, що можуть стати загрозою для медичних закладів у разі війни.

Заходи щодо цивільного захисту у медичному закладі під час воєнного стану.

У разі воєнного конфлікту, медичні заклади можуть стати одними з найбільш вразливих місць. Щоб зменшити ризики та забезпечити безпеку персоналу та пацієнтів, необхідно вживати певні заходи щодо цивільного захисту.

Основні заходи, які можна вжити у медичних закладах, щоб забезпечити безпеку персоналу та пацієнтів під час воєнного конфлікту, включають:

1. Розробка плану евакуації: необхідно створити план евакуації в разі надзвичайної ситуації, щоб персонал та пацієнти могли швидко та безпечно залишити будівлю.

2. Облаштування сховищ: на території медичного закладу слід облаштувати сховища, де персонал та пацієнти зможуть приховатись в разі обстрілу чи бомбардування.

3. Проведення тренувань та навчань: персонал медичного закладу повинен бути навчений діяти в екстремальних ситуаціях та вміти застосовувати необхідні заходи безпеки.

4. Захист будівель та обладнання: необхідно забезпечити захист будівель та обладнання від обстрілу та бомбардування. Це може включати установку захисних екранів, облаштування бетонних заглиблень для обладнання, а також регулярне проведення інспекцій та ремонтних робіт.

5. Забезпечення необхідних ресурсів: необхідно забезпечити медичні заклади необхідними ресурсами, такими як вода, електрика та лікарські засоби.

Також слід мати запаси їжі та води на випадок, якщо поставки заблоковані через конфлікт.

Ці заходи можуть допомогти забезпечити безпеку персоналу та пацієнтів у медичних закладах під час воєнного конфлікту. Важливо розробити та планувати ці заходи заздалегідь, а також регулярно проводити тренування та навчання для персоналу.

Ці заходи є ключовими для забезпечення безпеки персоналу та пацієнтів медичних закладів в умовах воєнного конфлікту. Крім того, важливо регулярно оновлювати та перевіряти плани цивільного захисту, щоб бути готовими до найгірших ситуацій [7].

Нижче наведено таблицю 2, де детальніше і по суті описано усі ці пункти, для зручності їх розуміння.

Таблиця 2

Заходи з цивільного захисту в медичному закладі

Захід	Опис
Розробка плану евакуації	Розроблення детального плану евакуації в разі надзвичайної ситуації для персоналу та пацієнтів медичного закладу.
Облаштування сховищ	Облаштування бомбосховищ на території медичного закладу, де персонал та пацієнти зможуть приховатись під час обстрілу чи бомбардування.
Проведення тренувань та навчань	Проведення регулярних тренувань та навчань персоналу медичного закладу щодо дій в екстремальних ситуаціях.
Захист будівель та обладнання	Захист будівель та обладнання медичного закладу від обстрілу та бомбардування шляхом установки захисних екранів та облаштування бетонних заглиблень для обладнання.
Забезпечення необхідних ресурсів	Забезпечення медичного закладу необхідними ресурсами, такими як вода, електрика та лікарські засоби, а також запасами їжі та води на випадок перекриття поставок.

Також важливо, щоб медичний заклад під час воєнного стану мав доступ до достатнього обсягу палива, води та електроенергії для забезпечення безперебійної роботи медичного обладнання та інших необхідних засобів.

Крім того, медичний заклад повинен мати систему зв'язку з іншими медичними закладами, щоб забезпечити координацію дій та обмін інформацією про стан хворих та поранених, а також про наявність та розподіл медичних ресурсів.

Нарешті, важливо забезпечити доступ до медичної допомоги всім, хто її

потребує, незалежно від їхньої національності, етнічної приналежності чи політичних переконань. Медичний заклад повинен розглядати кожного пацієнта з увагою та повагою та забезпечувати необхідну медичну допомогу, що відповідає міжнародним стандартам допомоги в умовах війни.

Висновок: система обліку об'єктів цивільного захисту є важливим інструментом для забезпечення безпеки медичного закладу та його персоналу в надзвичайних ситуаціях. Вона дозволяє збирати та зберігати інформацію про наявне обладнання та захисні споруди, планувати перевірки, що забезпечує готовність закладу до надзвичайних ситуацій та ефективну реакцію на них.

Література

1. Верховна рада України. Закон «Про цивільний захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного, природного та військового характеру». URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/pt2/reports.ptable?ptid=2956>
2. МОН Міністерство охорони здоров'я України. Офіційний веб-сайт. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
3. Звіт Міжнародного комітету Червоного Хреста (ICRC) про військовий конфлікт в Україні. URL: <https://blogs.icrc.org/ua/>
4. Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками. URL: <https://www.dls.gov.ua/>
5. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ). URL: <https://geneva.mfa.gov.ua/posolstvo/2612-who>
6. Забезпечення вимог цивільного захисту під час планування та забудови територій. URL: https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/Забезпечення_вимог_цивільного_захисту_під_час_планування_та_збудови_територій
7. Центр громадського здоров'я МОЗ України. URL: <https://phc.org.ua/news/rekomendacii-dlya-naselennya-pid-chas-voennogo-stanu>